СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК XLVI. Ч. 280. Джерзі Сіті, Н. Дж., пятниця, 2-го грудня 1938. — No. 280. Jersey City, N. J., Friday, December 2, 1938. VOL. XLVI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ — Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. — THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

РУЗВЕЛТ УКЛАДАЄ ПРОГРАМУ НОВОЇ КОНҐРЕСОВОЇ СЕСІЇ

ВОРМ СПРІНГЗ. — Президент Рузвелт почав укладати точки нарад надходячої сесії конгресу. Найголовнішою точкою нарад, яку Рузвелт поручить конгресові передати й порішити, буде справа зброєнь. Президент зверне увагу конгресу на міжнародні збросння, які в останніх часах поступили так далеко вперед, що Америка для своєї безпеки мусить і собі відповідно зброїтися. Супроти того президент припоручить, щоб конгрес ухвалив потребу побудувати нових 7,000 бойових літаків, а також відповідне число протилетунських гармат, та щоб ухвалив збільшення й відповідне вивінування сухопутної армії, а також збудування кількох морських станиць. Є познаки, що президент буде домагатися ухвалення цього всього не безпосередньо від конгресу, тільки від спеціяльних понадконгресових комісій.

ОПОЗИЦІЯ В КОНҐРЕСІ.

ВАШИНҐТОН. — Конґресові провідники вже тепер зазначують, що спроба президента осягнути ухвали конгресу в справі зброєння шляхом надзвичайних, понадконгресових комісій зустріне сильний опір у конгресі. Конгресмени не захочуть резиґнувати зо свого права вислухати як слід цеї справи і самим над нею застановитися. Обі палати конгресу, сенат і палата представників, домагатимуться звичайної процедури в справах зброєння. Передвсім конгресмени хочуть добре знати, в якій цілі потрібно урядові зброєнь. А далі вони не хочуть допустити до того, щоби безробіття рятувати виробом воєнних машин, чого хочуть деякі „ліво" настроєні урядові кола.

СТУПНЕВО ЙДУТЬ ДО ЗНИЩЕННЯ НАДЗЕМНИХ ЗАЛІЗНИЦЬ У НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК. — Заряд міста Ню Йорку одержав із суду потвердження, що „елевейтор" (надземна залізниця) що веде через шесту евеню в Ню Йорку, непотрібний і шкідливий. Нюйорські „елевейтори" є закалою міста. Вони не лиш опоганюють місто, роблять страшний галас, але також затемнюють вулиці і роблять їх небезпечними для прохожих і автомобілістів. З другого боку, вони донедавна були корисні тим, що перевозили людей. Але тепер на шестій евені під сподом побудовано підземну залізницю, яка краще виконує ту ролю, отже надземна залізниці перестала робити добру роботу, а залишила лише відемні прикмети. Місто береться до розбору цієї залізниці. Відносно інших „елевейторів", на третій і другій евені, то їх життя ще готово протягнутись, а то тому, що не заноситься покищо на те, щоб під ними побудовано підземні залізниці.

ОБОРОНЯЮТЬ „ТІ ВІ ЕЙ".

ВАШИНҐТОН. — Контрольори, назначені конгресом, для провірки голосних у своїм часі справ „Тенесі Велей Оторити", які бувший головний директор Артур Морґан сам був закинув зловживання, ствердили, що в господарці „Ті Ві Ей" нема ніяких зловживань.

ФАЛЬШИВІ $10 БАНКНОТИ.

ВАШИНҐТОН. — В обігу появились фальшиві $10 банкноти. Заряд почти повідомив про це своїх урядовців і публику та сказав, що фальшиві банкноти можна пізнати по тім, що фальшивники забули на маленькім авті, що є на образку банкноту, поставити дозволову табличку.

МЕКСИКО ДАЛІ КОНФІСКУЄ ЗЕМЛЮ АМЕРИКАНЦІВ.

МЕКСИКО СІТІ. — Урядова мексиканська ґазета оголосила, що мексиканський уряд знов сконфіскував шматок землі, що належала до американців. Цей раз уряд сконфіскував сім тисяч акрів землі вдови Лети, американської громадянки.

НІМЦІ ВИВОЗЯТЬ ДО БРАЗИЛІЇ БІЛЬШЕ, НІЖ АМЕРИКА.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО. — На основі урядових статистичних даних виходить, що німці цього року, а радше в останніх місяцях, перевищили Америку в її експорті до Бразилії. За один період часу, в якому американці експортували 48 мільйонів, німці експортували 50 мільйонів. Американські фірми стараються відзискати провід, але, за словами місцевих знавців, це їм не вдасться.

ТУРБУЮТЬСЯ ЖИДАМИ.

ВАШИНҐТОН. — Секретарка праці пані Перкінс заявила, що її департамент виробляє плян, на основі якого створеної велике підприємство, що вишколювалоб европейських гнетених жидів у фармерстві і поселювано їх на відповідних місцях.

ДІРБОРН. — Фабрикант Генрі Форд сказав, що хоч він приняв від німецького уряду медалю, то не симпатизує з націстами, а симпатизує з переслідуваними жидами. Він говорив, що Америка повинна більше допускати жидів з Европи, бо в короткому часі в Америці настане такий рух у промислі, що здадуться всякі люди.

В ДОРОЗІ ДО ЛІМИ.

Секретар стейту Кордел Гол і його дружина виїхали з Ню Йорку на всеамериканську конференцію до Ліми, Перу.

МЕДАЛІ ЗА ХОРОБРІСТЬ У СОВЕТСЬКОМУ СОЮЗІ.

Президія Найвищого Совету ввела окремим розпорядком медалі за хоробрість та за бойові заслуги. Медалі за хоробрість дістануть вояки чинної служби та прикордонники, а саме за відвагу проти ворога на полі бою, далі за бої з пачкарями, диверсантами, шпигунами й іншими ворогами „советської батьківщини". З наділенням медалею за хоробрість звязана щомісячна рента у висоті 10 рублів та вільна їзда трамваєм на області цілого Советського Союзу. Медалі за хоробрість будуть давати крім вояків та чекістів також цивільним особам, що зручною поведінкою, виявом ініціятиви, відважними ділами при загрозі утрати життя в часі миру або війни причинилися до успіху. Такі цивільні особи дістануть щомісячно 5 рублів і також вільний білет у трамваях.

ДИТИНА-ПОВСТАНЕЦЬ.

Варшавський часопис „АБЦ" приніс недавно таку новинку: „Ревізійна Комісія у Вильні по довгих дослідах припинила в урядуванні заряд місцевого „Союзу ветеранів національних повстань", який повстав у Несвежі перед кількома роками. В р. 1919 підчас большевицької окупації 30 мешканців Несвежа почали чинну боротьбу проти займанців. Повстання закінчилося так, що пять повстанців згинули від куль, а інші поховалися в лісах. Тепер „Союз ветеранів національних повстань" у Несвежі має аж 180 членів, з того 6 осіб, що вродились у рр. від 1903 до 1914, з чого виходить, що в повстанні в Несвежі брали участь навіть пятилітні діти... Ревізія в тій справі дала несамовитий матеріял. Аж 12 членів того Союзу підчас повстання в Несвежі були дітьми, 80 осіб належали до Союзу, хоч з повстанням не мали нічого спільного, а 90 осіб мали фальшиві документи про працю в „Польській Організації Войсковій" та домагалися „Хреста Заслуги". Таке відзначення дістала жінка одного старости, і то на виразну просьбу її чоловіка. Та старосціна прийшла на світ 1919-го року, отже підчас повстання в Несвежі мала акурат кілька днів життя".

СКАНДАЛЬНА МІЛІОНОВА АФЕРА В РУМУНІЇ.

Румунська преса широко розписується про аферу Берів, у якій державний скарб утратив понад 40 мільйонів леїв. Слідство виявило, що при рільній реформі в Басарабії урядовці міністерства хліборобства наразили державний скарб на велитенські втрати. Преса веде гостру кампанію проти бувшого довголітнього міністра хліборобства і справедливости, Сасу, закидуючи йому недбальство і невідповідний нагляд, що довело до таких розмірів афери. Один з головних співвинуватців цієї афери, директор департаменту в міністерстві хліборобства, Фіяну, скінчив у вязниці самогубством. Перед трьома днями скінчив теж самогубством інший герой цієї афери, суддя Ганку, кинувшись під поїзд. Тепер брат померлого Ганку зробив донос до прокуратора, висловлюючи здогад, що його брата вбили особи, замішані до афери, які боялися виявлення їх назвищ.

ПРИСУД НА УКРАЇНСЬКОГО СВЯЩЕНИКА.

Станиславівський окружний суд на виїздовій сесії у Калуші засудив на півтора року вязниці з припиненням на 5 років о. Омеляна Лисика з Долгої Войнилівської (тепер у Ходовичах), який написав у метриці „Лебухорський" замісць „Лєбухорскі".

ВІТЕР СКИНУВ ТЕСЛЮ З ДАХУ.

Вихор струтив з вежі костела в Семенові під Тарнобом працюючого там теслю І. Альбіна. Альбін помер на місці.

НАЙБІЛЬША ЖУРБА ЖИДІВСЬКОЇ ПРЕСИ.

Від хвилини, коли створилася Карпатська Україна, нема числа ніякої польської або жидівської газети, де не було таких запитань: „Що бендзє з Русьон Подкарпацкон?" Так їх коле ця Карпатська Україна! Одної хвилини не дають їй спокою! Поляків можна ще зрозуміти, бо вони завжди проти всякої України, а жидам варто затямити. Жиди... купецький народ. — („Новий Час").

ВИСТАВА „ВІЧНИЙ ЖИД" У ВІДНІ.

Віденська вистава про „Вічного Жида" приманює що дня тисячі відвідувачів. Ціль вистави: показати наявно розкладові жидівські впливи у світі. Знамениті є слова Гітлера, що їх вписали над вхідною брамою: „У Відні перетворився я із слабосильного світовця у фанатичного антисеміта". У величезних салях бачимо образи, фотографії, ріжні предмети, а в тому книжки — все, що відноситься до жидівської розкладової діяльности у світі в минувшині і тепер. Стрічаємо образи таких „апостолів" клясової боротьби як Маркс, Ляссаль, Адлер, Блюм, Троцький. На другій стороні оглядають відвідувачі портрети таких передових жидівських капіталістів, як Ротшильди, Кони й інші. Цікавий матеріял представляють ті предмети вистави, що ілюструють жидів на фронті і в запіллі. Інші салі вистави дають відвідувачам яскравий образ опанування жидами таких ділянок сучасного життя, як лікарська діяльність, театр, фільма, преса, мистецтво й наука. В одному віденському видавництві бувшої Австрії було аж 49 жидівських редакторів, цебто 75% усіх зайнятих. У цілій бувшій Австрії було тільки два щоденники поза жидівськими впливами, і то один із них був виданий колись закритий. Між великими злочинцями-жидами знаходимо теж ганебної памяти Шварцбарта з зазначенням, що це вбивник Петлюри. А червоного царя Сталіна вмістили впорядчики вистави між знаною жидівською фамілією Каґановичів.

ЖІНКИ ЗАСТУПЛЯТЬ ЗАЛІЗНИЧНИКІВ.

У советській Білорусі відкрито спеціяльні курси для жінок, на яких вишколюватимуть їх до обслуги залізниць. Метою таких курсів підготовити з жінок обслугу на залізницях, що заступить залізничників.

ПОБОЖНІ БАЖАННЯ КІЛЬКОХ ПОЛЬСЬКИХ ІМПЕРІЯЛІСТІВ.

У Варшаві створилося „Польске Стронніцтво Імперіялістичне". Свою мету бачить воно в здійсненні ідеї яґайлонської імперії. З польським цісарством малиб злучитися „добровільно" унією королівство Литви й королівство України. Монарх мав би бути один (розуміється — польський!), закордонна політика одна (розуміється — польська!) і армія одна (розуміється — також польська!).

ЗА ДОВГИ.

В Антоніні (Варшавщина) перевели ліцитацію низки рухомостей, власности кн. Радзівіла, занятих комірником за довги. У ліцитації здобули 60,000 зл. Між іншим продали кілька перегонових коней.

СЕЛО ПОГОРІЛО.

В Голибісах, кремянецького повіту, діти спричинили вогонь, що знищив забудування Ф. Синиці. Вогонь перекинувся на село. Згоріло 28 господарських будинків з мертвим інвентарем та зо збіжжям.

ДАЛІ ВИСИЛАЮТЬ ПОЛЬСЬКІ БАНДИ В КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ

ПРАГА. — Військова команда подає, що Польща далі непокоїть населення Карпатської України терористичними бандами. При оглядинах убитих і полонених стверджено з цілою певністю, що хоч терористи були вбрані по цивільному, то були вишколувані правильною польською армією. Це можна пізнати найкраще по ручних гранатах і патронах, як і по динаміті, який підкладають під будинки, мости і т. п. Все це походить з одного й того самого джерела: з військових польських магазинів. Зібрані таким чином відомости про дальшу польську терористичну акцію вислано до відома чужих держав дипльоматичною дорогою.

НОВИЙ ПРЕЗИДЕНТ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ.

ПРАГА. — Вибрано президентом Чехословаччини д-ра Еміля Гаху, президента найвищого адміністраційного трибуналу. Премієром став Рудольф Беран, ворог політики давнього президента Бенеша. Президент Гаха має 66 років. Як президент так і премієр є за тісну співпрацю з Німеччиною. Міністром справ заграничних остався д-р Франтішек Хвальковський.

Забрали погруддя Масарика і Бенеша.

З новою владою закінчився перший період існування чехословацької республики. Так пише американський кореспондент. І додає, що в часі, коли гарматні вистріли витали вибір нового президента, з міністерства виносили статуї бувших президентів Масарика і Бенеша. Згідно з новим розпорядком, такі статуї не будуть видніти на публичних місцях.

НАЦІСТИ И УКРАЇНА.

БЕРЛІН. — Кореспондент нюйорського часопису „Гералд Трибюн", Ралф Б. Барнес, пише про те, що тепер націсти „дискутують" справу „Великої України", яка малаб складатися з тих земель, що є тепер під Советами і Польщею, та Карпатської України. Це, пише Барнес, мало би бути щось у роді европейського „Манчука", в якім головну ролю відгравалаб Німеччина. Та, подає далі кореспондент, націсти про це широко говорять, але за Україну боротися не будуть, себто не викличуть війни через цю справу.

ВБИЛИ КОДРЕАНУ І 13 ПРОВІДНИХ ФАШИСТІВ.

БУКАРЕШТ. — В часі, коли перевожено Корнелія Кодреану, провідника румунських антисемітів, враз з 13 іншими фашистами з одної тюрми до військової вязниці біля Букарешту, військова сторожа вистріляла їх усіх машиновим крісом. Як причину подано те, що при перевозі увязнених через ліс з кущів стріляли на автомобілі, що везли увязнених, а увязнені почали втікати.

Подія потрясла край.

Урядовий комунікат нікого не задоволив, бо ніхто з „утікачів" не був ранений, ні нема сліду, де це сталося, де є сліди втечі й стрілянини. Всіх відразу поховано на тюремнім цвинтарі.

Кодреану з роду поляк.

Провідник румунських фашистів походив з Польщі, був родом поляк і називався передше Зелінські. У своїй акції наслідував Гітлера. Особливо в антисемітизмі. Зпочатку оснував Лігу св. Архангела Михайла, а як голова Ліги обіздив край на білім коні з хрестом у руках. Був уродливий і не злий бесідник. Це допомогло його популярності. Опісля перемінив він Лігу на „Залізну Гвардію", якій приписують багато терористичних актів, між іншими вбивство премієра Дуки в 1933 році, а тепер атентат на Ґоанґу, ректора університету. Крім того в останніх часах багато визначних осіб одержали від цеї організації присуди смерти, які мали бути виконані між 1 і 15 січня. А так досі бувало, що такі присуди дійсно виконувано.

СТРАЙК НЕ ВДАВСЯ, МОСКВА ПРОГРАЛА.

ПАРИЖ. — Ґенеральний страйк, що мав обхопити 5 мільйонів робітників, не вдався. До страйку вдалися втягнути найбільше коло два мільйони робітників. Париж цілком не потерпів і в ньому було спокійно. Менші неспокої були в 8 інших містах Франції. Уряд виграв. Пишуть, що виграв порядок, а програла розкладова комуністично-соціялістична акція, ведена з наказу Москви.

НОВІ ДОМАГАННЯ ІТАЛІЇ.

РИМ. — Андре Франсоа Понсе, французький міністер, висланий до Італії, щоб довести Францію з нею до згоди, був свідком, як у палаті послів остентаційно повитали вимогу добути для Італії Туніс в Африці, що є під французьким протекторатом, а далі французьку Рівієру з Ніцою і Савоєм. Понсе вдавав, що не розуміє італійської мови і не знає, чого та манїфестація домагається. Та так є, що Італія тепер намагається ті землі здобути для себе, або принаймні, згадуючи про них, щось виторгувати.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jeresy City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

АПЕЛЮЄМО ДО ВСІХ

Хто знає, куди звертався український нарід за останні 20 років у справі поліпшення своєї долі, той мусить тільки ствердити факт, що звертався він у цій справі до всіх світових чинників і держав за винятком — Німеччини. Тисячі протестів і меморіялів, що їх вислала у світ українська іміґрація в Америці в справі поневоленої й розчетвертованої України, були висилані завжди до тих великих держав, що заважили своїми рішеннями на поневоленні українського народу. Між тими державами і потугами, як відомо, не було Німеччини, бо її саму скував був на довгі часи версайський договір. Вся українська загранична політика, коли про таку можна взагалі говорити, була звернена до того, що пробовано на всі лади заговорити до людяности і примітивної справедливости тих потуг, які були в спромозі дати українському народові помічну руку вже хоч би тим, що могли настоювати, щоб до українського народу, от хочби в Польщі чи Румунії, були примінені бодай головні засади міжнародніх зобовязань про охорону національних меншин. Усі ті апелі були (і є далі тепер!) звернені завжди в сторону світових демократій: Злучених Держав, Анґлії й Франції. Український нарід терпеливо видавав тисячі долярів на телеґрами і петиції до Ліґи Націй, шукаючи і там полекші для українського народу. Шукав — і ніколи її не знаходив.

Очевидно, апелював наш нарід і тепер, коли виринула справа Карпатської України, таксамо як бувало, до урядів Злучених Держав, Анґлії й Франції. І мабуть чи не перший раз звернулася тепер українська іміґрація в Америці в справі українській і до Німеччини, висилаючи і до неї ті самі листи чи телеґрами, що їх вислано до світових демократій, з проханням, не вбивати права українського народу на Закарпатті на своє власне, українське життя. Це факти, яких не може ніхто заперечити. Чияж є тепер вина, коли великі держави і демократії ще й тепер мовчать? Коли не заявляють отверто, що й 45-міліоновий український нарід в Европі повинен бути свобідним і мати свою власну державу? Коли не виявляють спротиву проти варварств, доконуваних над українським народом хоч у такій формі, як це роблять, коли мова про жидів?

Кожний нарід має право думати про користі, які він матиме, коли стане в обороні українського народу і допоможе повстанню України як самостійної держави. І ми певні, що український нарід не забуде за тих, що йому подають чи подадуть руку в його визвольних змаганнях. Та він звертається по таку поміч до всіх народів і держав. І є часто задоволений уже з того, якщо йому чужі народи чи держави не ставлять колоди в його змаганнях і боротьбі за визволення. І це вже приятелі. І за те Україна віддячиться. Тільки хай ніхто не думає, що та подяка може бути новим поневоленням України! Ніколи!

ПОЛІТИКА ЧЕЙМБЕРЛИНА

Мінхенський договір став зворотною точкою в політиці европейських країв. Та не всі ще здають собі з того справу, що мав на увазі Чеймберлин, цей головний справець згаданого договору, коли відступав перед Гітлером.

Деякі люди твердять, що причиною цього було ніщо інше, тільки слабість Анґлії і Франції. Навіть сам Чеймберлин признавався, що Анґлія й Франція були в порівнянні з Німеччиною й Італією слабі.

Частинно це правда, але не зовсім. Анґлія і Франція не потребували аж так далеко відступати перед Німеччиною в середущій і східній Европі. Як слушно скаржилися чехи, вони могли від Гітлера далеко більше виторгувати, ніж виторгували для них у Мінхені прем'єри Анґлії і Франції.

Яка причина такого відступу?

Виходить, що Анґлія і Франція хотіли відступити з середущої і східньої Европи, щоб залишити ці території виключно впливам двох диктаторів. А диктатори, залишившися на тих територіях самими, скорше чи пізніше мусять посваритись. Це була політика Анґлії, політика Чеймберлина. Останній наклонив до того Францію. Чеймберлин уже віддавна повторював свою загадкову фразу, що „краще мати на світі двох диктаторів, ніж одного". Тим він зазначив, що коли є два диктатори, то їх динамічні сили можна взаємно зневтралізувати, так, що ті, що живуть побіч, можуть зазначити зглядного спокою. Колиж є тільки один диктатор, то тоді треба його силу зневтралізувати своєю власною. А це неприємна річ, головно для Анґлії, яка має багато місць, що вимагають присутности її сили.

Отож Чеймберлин сам зліквідував усі впливи, які тільки Анґлія і Франція мали в середущій і полудневo-східній частині Европи, та пустив Мусолінія проти Гітлера.

Мусоліні дуже добре зрозумів гру Чеймберлина. Але він хотів завдати брехню його розрахункам і хотів доказати, що коли є сила, то вона може поламати всі втерті дотепер політичні закони. Та вже при вирішенні Карпатської України показалося, що ті втерті закони таки болюче ділають навіть тоді, коли є велика сила. В справі Закарпаття вісь Рим—Берлін таки поважно затріщала. Бо Мусоліні таки не хотів давати Гітлерові вільного шляху на схід. Він хотів збудувати через спільноту границь Польщі і Мадярщини свого роду „митову рогачку" для Гітлера, в надії, що кожний раз, коли Гітлер захоче посуватись на схід, він мусітиме оплачувати Мусолінієві окуп.

Та хоч вісь Рим— Берлін у часі чехословацької кризи тріщала, то проте назверх усе вийшло якнайкраще, а „сердечні" відносини між Гітлером і Мусулінієм були врятовані. Зрештою і не без причин. Мусоліні рятував ту вісь не лиш на те, щоб доказати Чеймберлинові, що його хитрощі на ніщо не здались. Він мав перед собою і д е о л ь о ґ і ч н и й фронт, зложений з усякої інтернаціональної галайстри, яка в однаковій мірі ненавиділа його режім, як і режім Гітлера. Маючи перед собою солідарний інтернаціональний фронт, він мусів шукати якоїсь солідарности з посвояченими з ним політичними струями.

Всетаки не треба думати, що на далеку мету політика Чеймберлина цілком засуджена на невдачу. Погляньмо тільки на мапу: Колись Австрія була під неподільним впливом Мусолінія. Дольфус і Шушніґ побирали від нього прикази. Нині Австрія частиною Німеччини. Вона навіть втратила своє імя. Під таким неподільним впливом Мусолінія була також Мадярщина. Нині Мадярщина малощо не попала в обійми Гітлера. Тільки Закарпаття і частина Словаччини на якийсь час залишили ще Мадярщину при Мусолінім. Та всетаки Мадярщина вагається то сюди, то туди. В ній нині змагаються впливи Гітлера і Мусолінія, точнісінько так, як це собі викомбінував Чеймберлин. По здавленні Чехословаччини перед Гітлером відкрилася ціла долина Дунаю, а також вплив на всі ті краї, на які мав апетити Мусоліні. Себто на Румунію, Югославію, Болгарію, Грецію. Дотепер у тих краях панували ріжні впливи. А Гітлер і Мусоліні солідарно могли боротись проти впливів Анґлії і Франції. З ким будуть боротись тепер, коли обі названі держави тихцем усунулись? На цю тему мусів багато говорити Чеймберлин Даладієві, заки наклонив його до зломання чесько - французького договору й опущення тих територій.

Нині так виглядає, що всі держави старатимуться здавити в себе, в нутрі, ті інтернаціональні розкладові сили, які ослаблюють націю з середини та роблять її нездатною до порахунків із зверхніми ворогами. Але коли той процес закінчиться, то до порахунку, і то на широку скалю, таки може прийти.

Тут треба мати на увазі й те, що коли той вибух наступить, він може мати подібний уклад світових потуг, як той, що був у 1914 році, з тим, що Італія готова відіграти ту саму ролю, що в 1914.

В тому зриві українська справа вирине на перше місце. І ми готові тоді відзискати свою державність. Та не треба забувати й цього, що черговий світовий зрив, зачинаючись таким укладом сил, який був у 1914 році, може також закінчитись і таким самим вислідом, як у 1918 році. І це треба мати завжди на увазі. Українська справа мусить бути визнана за слушну в усіх потуг. І ними всіми поперта. Про це треба нам дбати і над тим працювати.

УКРАЇНСЬКЕ ПИТАННЯ — НАЙВАЖНІШЕ В ЕВРОПІ

Професор Роберт В. Сітон-Вотсон, один з найкраще поінформованих знавців европейських справ, помістив у „Рейнолдс Нюс" з 30 жовтня ц. р. довшу статтю, в якій багато місця присвятив українській справі. Тому, що проф. Сітон-Вотсон був одним з головних дорадників анґлійського уряду підчас мирової конференції у Версаю, його стаття набирає тим більшої ваги. Подаємо витяги з неї:

„Можна з великою певністю припустити, — пише проф. Сітон-Вотсон — що наступним вогнищем европейської небезпеки стане Польща. В неї назбиралося далеко більше вибухового матеріялу, ніж це було в Чехословаччині, і її границі широко відкриті в сторону двох, найбільш узброєних держав цього нещасного світу.

„Тоді, коли споріднена з Польщею словянська держава попала в найбільшу біду, вона з найбільш короткозорим цинізмом злучилася з аґресором, і не тільки що анектувала 70,000 поляків, які жили в Чехії, і присвоїла собі ще далеко більшу територію, замешкалу чехами, але ще й завела інтриґи, щоби прилучити до себе, або до Мадярщини, автономну Карпатську Україну, хоч ані вона ані Мадярщина не мають до цього ніяких етноґрафічних прав.

„Ця, така скомплікована проблема Карпатської України вийде ще більше на порядок денний, бо вона творить ключ до кожної „махтполітік"-и у східній Европі. Польща боїться, щоб Закарпатська Україна не дістала повної самоуправи, коли останеться у злуці з Чехословаччиною, хочби навіть частинно, бо тоді у східній Галичині та в інших землях Польщі повстав би сильний відгук українського національного руху.

„Там живе найменше пять, а може й шість міліонів українців, гнетених ганебно і „пацифікованих" нагайкою польського жовніра і жандарма. Дуже легко може притрапитися, що Німеччина, яка змагає до опанування земель і нафтових теренів на сході та впливів у советській Україні, що лежить у найближчомі сусідстві Галичини, моглаб використати Карпатську Україну та її невдоволених одноплемінників у Польщі, щоб створити там осередок аґітації і базу наступу на схід.

„Можливостей, що може статися, є чимало, але причин, які вказують, чому ми не повинні оставатись байдужними до тих справ, є дві, поминаючи такі важні питання як европейську рівновагу та ролю Росії, що вона може відіграти в будуччині.

„Перш усього, Велика Британія поносить головну відповідальність за теперішнє положення в тій частині Европи. Лінія Курзона (намічена в грудні 1919 року) оставляла Галичину поза межами Польщі; рішення аліянтів з березня 1923 року було приняте тільки під виразною умовою, що Польща дасть східній Галичині автономію; Польща зобовязання не виповнила, а ми тому всьому потурали.

„Друге: в Канаді живе пів міліона українців, щирих британських громадян. У Злучених Державах живе їх ще далеко більше і всі вони слідять з найбільшим напруженням за долею їхньої батьківської землі. Вони мають повне право сподіватися, що всякі рішення будуть керуватися етноґрафічними принципами, а не законом політичного грабіжництва. Нехай буде й так, що Велика Британія і Франція, через свою капітуляцію в Мінхені, передали нагоду вирішування справ Гітлерові, всеж таки це зівсім не змінює річи і українське питання надалі остається найбільшою меншинною проблемою Европи і криє в собі зародки великих подій".

(Укбюро, Лондон).

ДВІ УКРАЇНСЬКІ ІМПРЕЗИ ЗПЕРЕД 90 ЛІТ

Як поляк до чести українцеві промовив.

18. лютого 1849 р. львівські українці уладили в митрополичій палаті при церкві св. Юра забаву в честь своїх делеґатів, які в імені українського населення їздили до Відня поздоровити цісаря Франца Йосифа I. з нагоди його вступлення на престіл.

На забаві був Аґенор ґраф Ґолуховський, намісник Галичини, барон Гамерштайн, ґенерал кавалерії, командант Галичини, начальники команди львівської військової округи і ін. З Перемишля приїхав крилошанин Полянський, з Бережан офіцир Фельценберґ, жонатий з українкою Єлисаветою з роду Здоровецьких. Вона все відважно виступала прилюдно в обороні українського народу. На тій забаві в митрополичій палаті промовляла по українськи. Із сіл приїхало багато священиків з жінками та родинами. Жінки і дочки були в народній ноші. Значна частина молодих людей також була зодягнена по народньому.

Забава зачалася коло 8 години вечором. Молодь танцювала, передовсім коломийку та козака. Старші гуторили, самособою, по українськи. **Сам намісник Ґолуховський з українцями говорив не інакше як по українськи, так чисто, наче справжній українець. Ба навіть двох українців так застидав, що аж почервонілися: одного за те, що з німецькою, другого, що з польською мовою до нього вирвався — бо й одному і другому відповів — по українськи.**

Коло 12 год. була вечеря. Виголошували тости, деклямували вірші.

———o———

При кінці запустів, 24. і 25. лютого 1849 р., питомці греко-католицької семинарії дали дві аматорські вистави. В суботу виставили оперетку Котляревського „Жовнір - чарівник" („Москаль - чарівник"), в неділю драму „Загублена дитина", переклад із німецької мови.

При кінці уладили живий образ: Визволення України: жінка в глибокій задумі сидить, а побіч неї, з одного боку верховинець, а з другого подолянин, оба в кайданах. Ангел - хоронитель надходить у торжественнім поході та з жалем великим глядить на недолю України. Піднімає руки до неба і просить спасення для України. Овид покритий чорною пітьмою, розяснюється, окови спадають із нещасних, а ті, наче пробудившись із глибокого сну, розглядаються довкола. Ангел клякає, щоби Всевишньому за волю для українців подякувати. Тут виходять інші словяни: хорват, серб, чорногорець і чех і, подаючи вільним українцям руки, заключують із собою союз.

Із хору зпоза куліс пронеслася пісня: „Мир, словяни, вам приносим!"

КУЛЬТУРА ДАВНІХ СЛОВЯН

(Як жили наші предки).

(3)

Вірили, що недуги зсилають на людей **демони** (злі духи), **вихри, земля, місяць, ріжні гади,** що нібито продісталися сплячому крізь рот і т. д. Причину недуги добачували теж у вроках і чарах. Та причини недуг добачували теж у раціональних явищах із повітря.

Земля на думку первісних словян була плоска, а плавала на воді наче трава; **небо** нахилялося до землі звідусіль здовж овиду наче велика миска, відвернена дном догори. Оберталося те небо довкола на великім цвяху, яким для давніх словян була певно (як і для багато інших народів) Полярна зоря.

А хоч словянський нарід мав **хибні** космоґрафічні поняття, **знався** здавна **на** (споминдім) **русі зір** і вмів відчитувати на зоряному небі години ночі й пори року. Довшу віддаль часу визначували від місяця, відси й назва місяців, а поміщували **дванацять або тринацять** місяців у рамцях соняшного року. Назви тих місяців узяті від прикметних для даних пір року зявищ природи або від заняття людини.

Крім „мірення" часу інші **міри** були слабо розвинені. Головно міри **ваги й обему** майже не істнували. Довжину та ширину мірили пальцями, пядями, ліктями, стопами, кроками і т. д. У більших **віддалях** орієнтувалися напр. на основі віддалення, на яке може долетіти стріла, випущена з лука, або на яке чути голос людини, рев вола і т. д. **Мірення поверхні** мало значіння лише при поділі ґрунту. Та взагалі землі мали словяни подостатком, тай і первісний їх суспільно-господарський устрій був, мабуть, такий, що справжньою „ґеометрією" послугувалися дуже рідко, тому теж не розвинулася вона майже зовсім. Звичайно мірили ґрунт часом, себто означували дану смугу управної землі тим, скільки днів потребував ратай, щоб її заорати.

Орну й іншу землю ужиткували поодинокі родини, нераз дуже поширені. Головою кожної такої ґрупи був найстарший чоловік, звичайно патріярх родини. Поки зо старости літ не охляв зовсім, мав рішаючий голос, а його, нераз і 40- чи 50-літні, сини брали в родинних нарадах участь лише як дорадники.

Жінку для **подружжя** з чужого роду брали на основі умови, або попросту схоплювали силою.

Привязання, любов, інстинктовний пошанівок для розумніших навіть і в таких жорстоких часах, приходили часом також до голосу. **Дітей** вважали благословенням богів, бажали їх мати якнайбільше, себто якнайбільше **синів,** бо дочки були в погорді.

Виховували **дівчат** виключно матері або взагалі гурт жінок, зате хлопців, як лише підросли, брав під свою опіку батько.

Наскільки в родинах і родах нераз бували непорозуміння між свояками, настільки у зовнішніх взаєминах із іншими родинами чи родами кожний гурт свояків виступав згідливо, боронив своєї справи, карав за заподіяні кривди. Найважнішою в тих часах була т. зв. **родова пімста,** що кермувалася принципом: „Всі за одного". Коли когонебудь із членів роду вбив хтось посторонній, вірили, що душа вбитого доти не зазнає спокою, доти мучити буде свояків, які осталися в живих, поки вони не пімстяться, не виповнять кари, себто поки рід, до якого належав убивник, не заплатить кровю за кров. Та це можна було виминути, коли рід убитого волів удержати згоду із родом убивника. Тоді пристосовували лише уявну кару, а рід винуватця давав окуп за жертву.

Коли треба було полагодити такі й подібні справи, вибирали нераз словяни зпоміж себе суддів і їх присуд приймали посварені. Та частіше суддями бували найстарші (патріярхи) поодиноких родів.

Подібно **мстилися за смерть гостя,** який згинув із чужих рук, а був під опікою даної родини чи роду. Бо словяни були дуже гостинні. На судовій розправі за вбивство чи інші проступки складали **присягу** (напр. присягали на землю), або справу вирішували двобоями.

(Кінець).

ЩО ТАКЕ ГЕКСАМЕТЕР?

Одного дня прийшла до Ґетого ваймарська поетка Амалія фон Імгоф. Вона принесла Ґетому свій епічний твір, який поет відчитав дуже пильно.

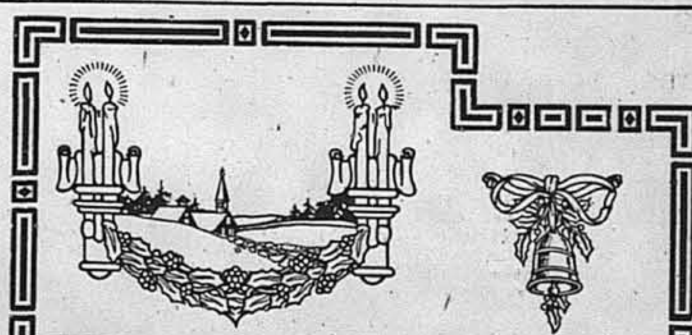
— Моя дитино, вірші знамениті! — скрикнув Ґете, захоплений по прочитанні. — Хто тебе вчив писати таким знаменитим гексаметром?

Ці слова сильно збентежили молоду поетку, яка по хвилинній мовчанці відповіла Ґетому, що вона не знає, що таке „гексаметер".

Ґете, який був дуже щирою людиною, оповів про цю подію багатьом своїм знайомим і додав таке:

— І подумайте, що я за кілька літ написав ледви кілька добрих віршів у гексаметрі. Ця мала, яка не знає навіть, що це таке гексаметер, написала без помилки в цьому ритмі цілий твір!

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

РІЗДВО ПРИХОДИТЬ!

ЗАМОВЛЯЙТЕ ТЕПЕР РІЗДВЯНІ КАРТКИ, ПОКИ ЩЕ Є ДОБРИЙ ВИБІР.

Цього року маємо чудові картки. Люди, що вже їх у нас купили, кажуть, що вони такі гарні, що не хочеться їх висилати, а хочеться їх собі задержати.

Книжкові картки з віршом на Різдво 5 ц.

Картки українського стилю ________ 5 ц.

Нові українські картки з коліровими взорами і малюнками з українського життя, без видрукуваних різдвяних поздоровлень, надаються на різдвяні картки особливо до американців.
Ціна за одну ____________ 10 ц.

Замовляйте тепер! Ми платимо пересилку. На C. O. D. не висилається.

"SVOBODA,"
81-83 GRAND STREET, (BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

ВІД ЕКЗЕКУТИВИ ПРОТЕСТАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ В НЮ ЙОРКУ

ДО ВІДОМА УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА.

Потрясаючі події відбуваються на західньо-українських землях, під польським пануванням. Польська влада далі нищить українські церкви й інституції. І переводить так звані „пацифікації", в яких тяжко побиває українських жінок, дітей, старців, та нищить їх майно.

Ті події відбилися голосним відгуком і тут, в Америці, та викликали серед нашої іміграції масові протести. В той спосіб українська іміграція задокументувала ще раз, що не чужі їй терпіння Рідного Краю і його змагання до незалежного життя. А водночас масовими протестами і маніфестаціями звернула знову увагу культурного світу на ті страхіття, що відбуваються на українських землях.

І в Ню Йорку відбувся 19. листопаду ц. р. такий масовий протест, получений з маніфестацією по вулицях, в якій узяла участь величезна скількість українського народу. Для підготови цеї маніфестації були скликані збори представників усіх національних товариств з Ню Йорку й околиці, з винятком большевицьких. Про скликання зборів було повідомлення в українській пресі, а також вислано запрошення до тих організацій, до яких ініціятори мали адреси. На тих зборах вибрано ширший комітет, в склад якого ввійшли представники 82 ріжних українських національних організацій; опісля вибрано виконний комітет маніфестації.

У звязку з отсею протипольською маніфестацією написала „Народна Воля", орган Українського Робітничого Союзу, в числі з 22 листопаду ц. р., в дописі „Про нюйорську маніфестацію" про ініціяторів зборів для переведення цеї маніфестації таке: „Вони нарочно виключили інші організації, тому відділи У. Р. Союзу не могли брати участи в ній".

Тому, що подані слова допису не є правдиві, Протестаційний Комітет уважає за відповідне подати спростування та вияснити такі справи:

1) Ініціятиву скликання протипольської маніфестації взяли на себе дві найбільші українські організації в Ню Йорку: Центральний Комітет Українських Національних Організацій і Окружна Управа ОДВУ. Ці організації запросили на перші збори представників **усіх українських національних організацій** у Ню Йорку й околиці. Від участи в маніфестації згори були виключені лише комуністи. Тому неправдою є, що „нарочно виключено відділи У. Р. Союзу"; зате правдою є, що ті відділи мали повне право взяти участь у маніфестації, але до участи вони не зголосилися.

2) Злобною видумкою є також це, що згадану маніфестацію влаштовано тому, що „націоналістичні лідери" хотіли „підрятувати свою надшарпану репутацію". (Допис І. Бараби, „Народна Воля", ч. 131, з 19 листопаду ц. р.). Бо правдою є, що Протестаційний Комітет, влаштовуючи протипольську маніфестацію, мав на увазі тільки тяжке положення українського народу й бажання йому якнебудь помогти. Український загал це все зрозумів як слід і поклик Комітету піддержав своєю багатотисячною присутністю. Не зрозуміла його тільки „Народна Воля", яка в згаданому дописі І. Бараби з радістю заповідала, що з того протесту „вийде дуже поважний пшик".

3) Акцію Протестаційного Комітету „Народна Воля" вважала аж такою шкідливою, що навіть не помістила платного оголошення, в якому був поклик до масової участи в протипольськім протесті. Це оголошення Комітет на своїх зборах рішив вислати до всіх українських національних часописів (з винятком большевицьких) на терені Ню Йорку та ближчої околиці. Вислано його до „Свободи", „Націоналіста", „Америки", „Народного Слова" і „Народної Волі". Помістили всі, крім „Народної Волі".

Цих кілька фактів Протестаційний Комітет уважав за відповідне подати до відома української суспільности.

Ню Йорк, 25 листопаду 1938.

ЕКЗЕКУТИВА ПРОТЕСТАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ:

Дмитро Галичин, голова; адв. **М. Пізнак, В. Череватюк, Ольга Задорецька**, заступники; **В. Душник** і **В. Різник**, секретарі; **В. Буката** і **Е. Ляхович**, пресові референти; **Ю. Павчак**, фін. секретар; **Я. Гутак**, скарбник; **П. Дубовецький, С. Ковальчук** і **І. Клок**, члени контр. комісії.

УВАГА! COHOES, N. Y., І ОКОЛИЦЯ!

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

:——::——: відбудеться :——::——:

В НЕДІЛЮ, 4. ГРУДНЯ (DECEMBER 4, 1938)

у 6-тій годині вечором

В ГАЛИ УКРАЇНСЬКОГО КЛЮБУ В ПАРКУ

ЗАХОДАМИ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛ. ГРОМАДИ СВ. ПЕТРА І ПАВЛА В COHOES, N. Y., В ЗЛУЦІ З УСІМИ МІСЦЕВЕМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ.

В програму, дуже інтересну і багату, входять продукції церковного хору під батутою учителя п. Олекси Лаврова, соля, дуети, мельодійні арії місцевої української орхестри під проводом гром. Стефана Постоловського, деклямації шкільної дітвори, вступне слово і два відчити в українській і англійській мові. РАНО того самого дня, 10:30, відправиться Служба Божа в намірені українського народу і панахида за поляглих героїв. Вступ для всіх вільний. Запрошується доколичне патріотичне громадянство, як і молодь до якнайчисленнішої участи. — Комітет.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ГЕРКІМЕР, Н. Й.

Організаційні збори Українського Червоного Хреста.

Дня 19. жовтня прибула до нашої громади голова централі У. Ч. Х. з Ню Йорку, пані Стефанія Галичин. На збори прийшло поважне число місцевого жіноцтва, яке вислухало з великою увагою реферату пані Галичин. Бесідниця говорила про організаційну працю української жінки в Рідним Краю, а зокрема про роботу тих жінок, які працюють у націоналістичних рядах. Говорячи про працю українського жіноцтва, бесідниця згадала також і про загальне положення нашого народу, про його терпіння та переслідування зо сторони всіх наших окупантів.

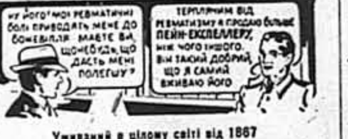
Опісля пані Галичин говорила про розвій і працю українських жіночих організацій тут на американській землі. Зокрема переповіла докладно про початки оснування жіночої організації Українського Червоного Хреста ОДВУ, про зріст цієї організації з кількох відділів до кількадесятьох та про її працю і завдання супроти нашої іміграції й Рідного Краю.

По закінченні промови забрав слово о. І. Шнурер, заявляючи, що реферат пані Галичин причиниться певно до того, що місцеве жіноцтво згуртується тепер та створить свою власну організацію, щоб спільно працювати та помагати визволенню Рідного Краю. Приявне жіноцтво повитало з радістю цю думку і таки на тих зборах приступлено до зорганізування відділу Червоного Хреста ч. 37.

При кінці переведено збірку на захист політичних вязнів, яка принесла $11.40. Зложили по $1: М. Павлишин, Г. Головатий, І. Верещак, О. Ангел; по 50 ц.: К. Фас, І. Наконечний, Р. Мельник, М. Політило, о. І. Шнурер, П. Чорнобай А. Крачковська, П. Бучинський, М. Терлецький, Ю. Політило; решта дрібними датками.

За уряд 37 відділу Українського Червоного Хреста:

Марія Ангел, голова; **Марія Шнурер**, заст. голови; **Юлія Політило**, секр.; **П. Чорнобай**, касієрка.

Уживаний в цілому світі від 1867

В школі.

Учитель проповідує послух:

— Я знав, діточки, хлопчика, який возився на саночках. А коли мама його кликала, не послухав, возився дальше, перестудився і помер на запалення легенів.

Довга тиша. А тоді голос: „А що сталося з саночками?"

З ДНЯ

БОЛЬШЕВИЦЬКЕ ЛИЦЕМІРСТВО.

Кореспондент „Ню Йорк Таймсу", Гаролд Дені, пише з Москви в згаданому часописі з 21 листопаду ц. р. таке:

„Російська комуністична партія помогла тепер для всякого практичного вжитку одну з найважніших большевицьких наук, а саме, що вкупі з приходом комунізму до влади, як це твердив Карло Маркс, державна система зникне сама від себе, а на її місце прийде анархістична Утопія. Комуністична партія нині признає, що аж довго капіталізм не є знищений на цілім світі, та як довго бодай у найбільших капіталістичних краях не запроваджено марксівської соціялістичної системи, так довго Совети мусять удержувати сильний державний апарат, а понад усе сильну армію і поліцію. Ці думки висказані в останнім числі „Большевика", офіційного місячника центрального комітету Комуністичної Партії".

КАРЛО МАРКС „У РАМЦЯХ".

Цим большевики ствердили, що їм наплювать на найосновніші навчання самого Карла Маркса, коли йде про їх власну силу та про московський шовіністичний імперіялізм.

Правда, вони Карла Маркса ідеалізують і до нині та представляють його перед своїм населенням як якого божка. Але водночас своїми вчинками стверджують, що на науку свого божка чхають. Бож Карло Маркс виразно зазначив, що державна система існує на те, щоб когось гнобити. Коли якийсь нарід запровадить у себе комуністичний лад, говорив Карло Маркс, то державна система повинна зникнути, бо в такій системі немає місця для гнету. Також повинна зникнути армія і поліція, які є знаряддям цеї державної системи, знаряддям гнету.

Таке говорив Карло Маркс, божок большевиків. Та видно комуністи зробили зо своїм божком те саме, що багато людей роблять зо своїми: оправили його в рамці, моляться до нього, але в практичнім, щоденнім житті роблять те, що їм вигідно.

НАГАДАЙМО Й ІНШІ РЕЧІ.

При тій нагоді варт нагадати про інші речі, що діються в „батьківщині соціялізму". Ми знаємо також, що другою головною наукою Карла Маркса є економічна рівність усіх людей. За навчанням Карла Маркса, в комуністичному устрою всі будуть мати такі самі приходи і такий сам рівень життя. Ніхто не буде багатший, чи убожчий від іншого. Бо цілий національний маєток опиниться в руках суспільности, яка справедливо буде наділяти всіх людей з цього загального спільного багатства, немов справедливий батько наділяє добром з одної спільної комори всіх своїх дітей.

Та ми бачимо, — і цього не заперечують навіть большевики — що в Советах не тільки що не знищили економічних ріжниць, але ті ріжниці нині є далеко більші, ніж вони були колинебудь в історії. Большевицькі комісарі, всякі сталінські льокаї на ріжних ділянках советського життя, заробляють міліони рублів, а в той час звичайний робітник мусить працювати пів року, щоб заробити собі на одно убрання.

ВИЗИСК РОБІТНИКІВ.

Говорив також Карло Маркс — і це теж є одною з найголовніших його наук — що в комуністичній системі ніхто не буде використовувати робітника. Бо коли маєток стане власністю цілої суспільности, то тоді нікому не буде потреби витискати кривавий піт з робітника, бож усеодно той кривавий піт не піде на його особисту користь.

Та ми бачимо, — і це також признають большевики — що визиск робітників у Советах таки існує. Советські фабрики, хоч ними завідують державні урядовці, таки витискають з робітника криваві поти, щоб успіхами припобатися вищій владі. А вища влада натискає на це тому, що їй потрібно доходів, якими моглаб платити вигідне життя своїй бюрократичній кліці; а також потрібно на зброєння, на гармати, повзи, літаки, щоб часом хтось не вирвав їм з рук влади...

В імя мілітаризму, в імя цієї бюрократичної кліки, в імя розбудови фабрик зброї і военного промислу комуністична система таки використовує робітника так, як у капіталістичним краю нікому навіть і не снилось.

СОВЕТСЬКИЙ ІМПЕРІЯЛІЗМ.

Говорив також Карло Маркс, що всяку історію треба пояснювати під економічним кутом. Себто, кожний нарід укладає свою історію, дивлячись на матеріяльні користі.

Тимчасом ми нині бачимо, що большевики говорять своїм наростаючим поколінням про „славу" соціялістичної батьківщини, про її „честь", про „могутність", а цілком забувають говорити про її матеріяльні користі з того. Не стараються пояснювати своїм людям про те, які матеріяльні користі вийдуть, наприклад, з того, коли Совети підібють під свою кормигу Китайський Туркестан, чи Манджурію, чи Корею, чи краї на Близькому Сході. Вони просто говорять про підбій, приправлений посмаком великости.

І, шукаючи моральних цінностей у напрямку цих підбоїв, вони відчищують з поспіху своїх старих царів і своїх письменників, звеличників великої Росії, яких іще недавно лаяли „жорстокими псами" і „лакеями капіталізму". А водночас вони далі бють поклони перед оправленим у рамці Карлом Марксом, з якого науки не залишили в себе вже ні одної титли.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

МЕНВІЛ, Р. АЙ. Річні збори Тов. ім. М. Драгоманова, від. 181., відбудуться в суботу, 3. грудня, в годині 1. пополудні, в У. Н. Домі на Компилай Гил. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо є важні справи до полагодження. Рівнож буде вибір нового уряду на 1938. рік. Довгуючі члени мають заплатити свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. Не пирявний член буде кароний. — С. Шевчук, предс.; П. Тиняк, кас.; П. Черкас, секр.

АВОКА, ПА. Бічні збори Бр. св. Ів. Хр., від. 326., відбудуться в неділю, 4. грудня, в годині 1:30, у гали Турка. Проситься членів прийти на ці збори і вирівняти свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. На зборах буде вибір уряду на 1938. рік. — Василь Лісний, предс.; Яким Слюсар, кас.; Н. Колодій, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Річні збори Тов. ім. Богдана Хмельницького під покр. Пр. Тр., від. 158., відбудуться в суботу, 3. грудня, 1938, в Нац. Домі, 216 Grand St., в 8. годині ввечір. Проситься членів прийти і вирівняти вкладки як до Тов. так і до Союзу. Є важні справи, а позатим буде вибір уряду на 1939. рік. Не прибувший член підлягає карі після статуту. — Ю. Павчак, предс.; Іл. Пагут, кас.; Д. Сенюта, рек. секр.

НЮАРК, Н. ДЖ.

УКРАЇНСЬКА ПРЕСВИТЕРСЬКА ГРОМАДА В НЮАРКУ, Н. ДЖ.

запрошує всіх на представлення, яке відіграють аматори Укр. Драматичного Кружка

ЦЕЇ СУБОТИ, ТО Є 3. ГРУДНЯ

Комедія в трьох діях,

„ГРИЦЬ МАЗНИЦЯ"

автора Жана Б. Мольєра

В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛИ, 49 Бікон улиця.

Вступ 25 цнт. і 10 для дітей.

Початок у год. 7:30 ввечір.

Витаємо всіх!

П. СТАСЮК

ПОРУЧАЄ СПЕЦІЯЛЬНІ ЦІНИ

В ПЯТНИЦЮ І СУБОТУ

2. і 3. ГРУДНЯ

ШИНКИ СВІЖІ ПЕРЕДНІ — 18 цнт. фунт

КОВБАСА КРАЯНА — 32 цнт. фунт

ШИНКИ СВІЖІ ЗАДНІ — 20 цнт. фунт

КОВБАСА СІКАНА — 23 цнт. фунт

СОЛОНИНА ПАПРИКОВАНА — 13 цнт. фунт

КОВБАСА СВІЖА НЕ - ВУДЖЕНА — 23 цнт. фунт

Лойн оф ПОРК (в цілім кавалку) — 19 цнт. фунт

КИШКИ КАШАНІ АБО РИЖОВІ — 13 цнт. фунт

Капуста квашена — 3 центи фунт

СОЛОНИНА СОЛЕНА В ЦІЛІМ КАВАЛКУ — 9 цнт. фунт

СМАЛЕЦЬ (ТОПЛЕНИЙ) — 10 цнт. фунт

ШИНКИ ВУДЖЕНІ (ПЕРЕДНІ) — 19 цнт. фунт

ВЕПРОВІ голови — 5 цнт. фунт

Вуджений Тендерлойн — 29 цнт. фунт

НІЖКИ Вепрові задні — 5 цнт. фунт

Вудженка До смаження (bacon whole strip) — 21 ц. фунт

ІМПОРТОВАНІ ШИНКИ:
4-ФУНТОВІ ПЕРЕДНІ $1.50
2-ФУНТОВІ ПЕРЕДНІ 75 ЦНТ.
ШИНКИ ПЕРЕДНІ 8 ДО 10 ФУНТІВ 30 ЦНТ. ФУНТ

124 FIRST AVENUE, NEW YORK CITY

ФІЛІЇ
628 — 5th AVENUE
SOUTH BROOKLYN, N. Y.
121 NASSAU AVENUE
BROOKLYN (GREENPOINT), N. Y.

УВАГА! КЛІВЛЕНД І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДАМИ УКРАЇНСЬКИХ ЗЛУЧЕНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ І ЛІҐИ МОЛОДІ

:——::——: відбудеться :——::——:

ВЕЛИКЕ ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ

В НЕДІЛЮ, 4. ГРУДНЯ (DECEMBER 4, 1938)

В ГАЛИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ ПРИ 14. УЛ.

Початок віча в год. 3. пополудні.

На це віче просимо всіх українців з Клівленду й околиці та з сусідніх міст. Мусимо запротестувати проти польсько-мадярського забору, а особливо проти польських звірств. Проситься всі Братства й Товариства, як рівнож Церковні Громади і всіх українців та українок принести на віче відповідну жертву на поміч Карпатській Україні. — На вічу буде промовляти **д-р Лука Мишуга**, редактор „Свободи", що прибув щойно з Европи. Будуть також промовляти представники чеського і словацького уряду й інші бесідники.

УВАГА! ТРОЙ, ВОТЕРВЛІТ, КОГУС І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДАМИ ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В ТРОЮ

:—:—: відбудеться :—:—:

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

В НЕДІЛЮ, 4. ГРУДНЯ (DECEMBER 4, 1938)

в годині 7. ввечір,

У САЛІ УКР. ДОМІВКИ В ТРОЮ, 391 ДРУГА ВУЛ.

Головний реферат виголосить п. О. РЕВЮК, редактор „Свободи".

Вступ вільний.

Проситься всіх українців до численної участи. Комітет.

УВАГА! БЕЙОН, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ І ПРИ СПІВУЧАСТИ ХОРУ УКР. ПРАВ. ЦЕРКВИ

:—:—: влаштовується :—:—:

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

В НЕДІЛЮ, 4. ГРУДНЯ (DECEMBER 4, 1938)

В ГАЛИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ,

35 WEST 19th STREET, BAYONNE, N. J.

Свято пічнеться **панахидою**, яку відслужить **о. д-р В. Клодницький в год. 3:30 пополудні, а Святочний Концерт пічнеться точно в год. 4:30 пополудні.** Святочну промову виголосить **о. д-р В. Клодницький.**

Концертову програму виконають хор і шкільні діти укр. прав. церкви під проводом учителя п. Й. Букати. — Вступ вільний.

Українці і українки: Приходіть усі громадно і приведіть своїх дітей, а тим самим докажемо, що ми гідні вшанувати память тих героїв, котрі упали в нерівнім бою за волю України! — **Комітет.**

ПОЗІР! БРУКЛИН, Н. Й.! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛ. ТОВАРИСТВ І ПАРОХІЇ

:—:—: влаштовується :—:—:

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

В НЕДІЛЮ, 4. ГРУДНЯ (DECEMBER 4, 1938)

В САЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ДОМУ

216-218 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

Початок у год. 4. пополудні. Вступ вільний.

Музичну програму виконає Хор Української Молоді.

На це свято запрошується всіх українських громадян з Бруклина і околиці.

Комітет.

ПОЗІР! ДЖЕРЗІ СИТІ І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ ОРГАНІЗАЦІЇ ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧИ

2. Сотні в Джерзі Сити

відіграється драму з сучасного життя в 4. діях

ОЙ ТРИ ШЛЯХИ ШИРОКІЇ

В НЕДІЛЮ, 4. ГРУДНЯ (DECEMBER 4, 1938)

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ

181-183 FLEET STREET, JERSEY CITY, N. J.

Початок у годині 7. вечором. Вступ 40 центів.

ПОЗІР! РОЧЕСТЕР, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ

відіграється дуже цікаве представлення

ТРІЙКА ГІЛЬТАЇВ

комедія в 5 діях зо співами і танцями, М. Несторя

В СУБОТУ, 3. ГРУДНЯ (DECEMBER 3, 1938)

ПІД Ч. 831 ДЖОЗЕФ ЕВЕНЮ, РОЧЕСТЕР.

Початок рівно в годині 8. ввечір. — Вступ 35 центів.

На це представлення У. Н. Дім запрошує увесь рочестерський загал до численної участи.

Шановні Громадяни! Це представлення дуже цікаве і смішне від початку до останку. Хто хоче розвеселитися хай прийде на це представлення. В штуці виступає двацять-три особи, котрі стараються відіграти якнайкраще. Тому не обминіть цеї штуки, котра буде виставлена на 3. грудня.

Заряд Українського Народного Дому.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Виказ жертводавців з віча в обороні Закарпаття.

М. Шкільний, Нюарк, Н. Дж., $5; М. Хоростіль, С. Угорчак, епископ Богдан, В. Закалюжний по $2; І. Завадовський, Л. Брикович, М. Волічинська, І. Бурбела, І. Кушнір, В. Артимовський, П. Дичко, П. Гринишин, А. Замлинський, М. Шумейко, Й. Чипіль, А. Пелих, А. Гладун, М. Максимович, Л. Миронюк, М. Ковалюк, Т. Дутчак, Д. Матвіїв, В. Різник, П. Кіселі, К. Прилуцька, о. Д. Профета, П. Шимон, Д. Грабівський, П. Білик, А. Брикович, М. Мацях, Н. Н., Д. Галичин, І. Стадник, о. М. Пілгорецький, о. Л. Весоловський, Р. С. Українка, І. Настюк, М. Ковалюк, Т. Валигорський, І. Дух, Г. Комунецький, К. Мацій, Я. Гутак, В. Брилинський, В. Матвіяс, Я. Удич, С. Боднарчук, М. Білий, С. Гріка, Д. Костишин, І. Лонтвіл, М. Притула, А. Борак, Я. і К. Калявські, Й. Палега, В. Сабатюк, Д. Нотюк, М. Остапович, П. Богачик, Н. Марків, В. Б., А. Галусик, Н. Грицишин, Е. Левицька, П. Задорецький, Г. Сидор, П. Коваль, Н. Н., І. Кубарик, М. Левицький, Л. Липецький, І. Перчишин, М. Данилюк, С. Мельник, Н. Н., Г. Палажій, П. Корейко, Н. Н., В. Грега, А. Куанч, Д. У. М., К. Р. Добрянський, В. Березович, А. Волошин, Н. Н., О. Захарків, Р. Голембйовський, В. Мищук, М. Євущ, Я. Пшик, І. Кліса, Н. Н., М. Костів, О. Березівський, Н. Сянецький, М. Литвин, Н. Н., Е. Захарчук, І. Ярмола, С. Малиса, К. Литвин, Н. Н., М. Малиса, Г. Ксович, Н. Доскоч, О. Глинський, У. Шкільна, Н. Н., П. Гут, Т. Онуфрик по $1; Н. Кіценюк, М. Гурин по 75 ц.; Й. Куза 60 ц.; Т. Івасечко, А. У. Ельков, Н. Н., М. Г., Н. Н., М. Коваль, М. Дутко, Н. Н., М. Кушнір, Н. Н., Н. Н., Н. Н., Г. Волічинський, А. Беднарчик, Й. Бобель, М. Завойко, І. Костів, М. Моторна, К. М., Д. Й. Починок, І. Дуда, В. Нагірняк, І. Приймак, А. Братковський, Н. Н., Н. Н., Н. Н., Н. Н., В. Бріль, П. Мищук, П. Яценяк, Н. Н., Н. Н., Н. Н., Н. Н., Н. Н., Н. Н., Н. Н., М. Людкевич, К. Ройко, Н. Н., Свинчак, Н. Н., М. Рибак, Н. Н., Н. Н., Н. Н. по 50 ц.; Т. Моторний, Н. Н., М. Стець, М. Пегрик, Й. Д., Ж. Ковалюк, М. Кіт, П. Редчук, І. Ухач, М. С. по 25 ц. — Разом з дрібними $214.23.

Комітет Оборони Закарпаття.

—o—

БЕТЛЕГЕМ, ПА.

З похорону на визвольну боротьбу.

Дня 29-го вересня 1938 р. відійшов від нас на все щирий громадянин, **Д. Підгайний,** відійшов на вічний спочинок, оставляючи круглими сиротами 6 дітей. Їх мама померла вже давніше.

Покійний Д. Підгайний оставив не тільки великий смуток серед своїх рідних дітей, але й серед цілої української громади. Він був знаний як щирий український патріот, довгі роки був членом 288-го від. УНС, брав живу участь у громадському житті та був примірним членом відділу ОДВУ. Ніколи не жалів лепти на народні цілі, як також при кожній нагоді не забував про визвольну боротьбу. Свої діти виховав в українському національному дусі. Його донечка, панна Софія Підгайна, є скарбничкою відділу УЧХ-ОДВУ в Бетлегемі.

На похорон бл. п. Д. Підгайного зійшлося було багато родини та знайомих. При тім смутнім торжестві зібрані громадяни не забули за Рідний Край та зібрали $10.56 на визвольну боротьбу. Жертвували: В. Гейсь $1.31; по $1: Т. Данилюк, А. Цапко, А. Барбер, Н. Підгайний, М. Підгайний; по 50 ц.: Я. Ільків, пані Т. Леськів, Й. Ганусич, І. Солодка, пані А. Ясеницька, М. Брус, О. Гриньків; О. Запаржоний 25 ц. Гроші переслано через центральну управу ОДВУ.

М. Брус, секр. 78 від. ОДВУ.

—o—

ВУНСОКЕТ, Р. АЙ.

На добродійні цілі.

Т-во „Мир", від. 368 У. Н. Союзу, влаштувало 16 жовтня ц. р. пікнік. Дохід з того пікніку ухвалено на такі цілі: на місцеву церкву $6, на Світову Виставу $5, на Карпатську Україну $5. Останню жертву вислано через Обєднання, а на Виставу — до комітету.

ПОЗІР! НЮ ЙОРК, Н. Й.! ПОЗІР!

ЦИМ ПОДАЄТЬСЯ ДО ВІДОМА, ЩО

В СУБОТУ, 3. ГРУДНЯ (DECEMBER 3, 1938)

в годині 8. вечором пічнеться

МІСІЯ

В УКРАЇНСЬКІЙ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКІЙ ЦЕРКВІ СВ. ЮРА

(22 Е. 7. вулиця)

під проводом Всч. о. Шишковича.

Місія триватиме 8 днів до неділі 11. грудня включно.

ПРОПОВІДИ: **ранками в годині 10., вечорами в годині 8.**

До участи в місії запрошується всіх українців греко-католиків.

280-1 **о. Петро Понятишин, о. Лев Чапельський.**

АЛЕНТАВН, ПА., Й ОКОЛИЦЯ!

СТАРАННЯМ СПІВАЦЬКО-ДРАМАТИЧНОГО КРУЖКА

при українській православній парохії в Алентавн, Па.

:—::—: відіграється :—::—:

В НЕДІЛЮ, 4. ГРУДНЯ (DECEMBER 4, 1938)

В ПАРОХІЯЛЬНІЙ САЛІ, 803 N. FRONT ST.

дуже весела комедія в 3-ох діях

„ТРЬОХ ДО ВИБОРУ"

Початок точно в 7:30 ввечір.

Браття й Сестри Виж знаєте, які гарні враження виносите з кожних вистав, ставлених на нашій сцені, чи то з драм чи комедій. Ми є певні, що наші аматори й тим разом вдоволять вас своєю грою. Тому всі приходіть громадно на цю веселу виставу. **Церк. Комітет.**

РОСФОРД, О.

На народні цілі.

Українська католицька парохія св. Михайла в Росфорді переслала через Обєднання $75.75 з призначенням на такі цілі: Союз Українок, Рідна Школа, Світова Вистава — по $8.50; на „Просвіту" у Львові $8.75; на Карпатську Україну $41.50.

Ці жертви зібрано в часі панахид по бл. п. полк. Е. Коновальцеві та ген. М. Тарнавськім. Жертву на Карпатську Україну зібрано між місцевими родинами, яких тут є коло 65. Зложили: Д. Медецький з Толіда $5, М. Фалайло $4; по $2: о. О. Крохмальний, В. Холявка, В. Канайло, А. Масник; по $1: М. Конштинський, Г. Шумський, М. Денько, В. Ратич, М. Лихорід, І. Денько, В. Страхоцький, М. Заройський, М. Бобок, С. Васько, М. Вайнор, Г. Вульчак А. Іж, І. Крупяник (старший). Наступні жертводавці, що зложили по $1, всі з Толіда: Степанія Кульматицька; Марія Крохмальна, С. Гавриляк, А. Крохмальний, М. Корнова, М. Скотинський; Марія Гуменюк 50 ц.

Парохіянин.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ГЕРКІМЕР, Н. Й.

Листопадове Свято.

Український центральний комітет міста Геркімер, як кожного року, так і цього, відсвяткував у неділю, 13-го листопаду, в У. Н. Домі Листопадове Свято. В склад комітету ввійшли: укр. прав. громада, Український Народний Дім, відділ 192 У. Н. Союзу, відділ У. Р. С., Укр. Американський Громадянський Клюб, і відділ Червоного Хреста.

Свято почалося в церкві відправленням панахиди за душі поляглих у визвольних змаганнях борців та виголошенням принагідної проповіди о. парохом. В панахиді взяли участь жовніри американської армії, українці, в одностроях.

В програму ввійшли ось-такі точки:

Свято відкрив п. Іван Луцишин короткою промовою, зясовуючи важність хвилі. Місцевий хор, під проводом п. Степана Максимова, відспівав: „О, Україно", „Їхав стрілець", „Ой, у лузі червона калина", „Ой, у полі нивка" і „Чуєш, брате мій". Реферат англійською мовою виголосив учитель місцевої американської школи, п. Михайло Мерена. Панна Юлія Політило короткою промовою зясувала стан і завдання української жінки в теперішню пору. Деклямували: чотирилітня Іринка Шнурер „Українка я маленька", Петро Крачківський „Осіннє воскресення" та Ф. Шнурер „В память героям борцям". Головний реферат виголосив о. Іван Шнурер. Отець парох, як учасник визвольних змагань, спершу в рядах СС у Києві, а пізніше в Галицькій Армії, яскраво і чутливо представив образ геройського подвигу тих, котрих память святкуємо. В другій частині свого реферату він представив теперішній стан на українських землях під окупантами і закінчив візванням до помочи Рідному Краєві. Дует „Реве та стогне", відспіваний панною Ю. Політило і п. Степаном Максимовом, як також його соля „Чорна ріля ізорана" та „Ой, та зажурились", випали добре. Також гарно вивязались діти Рідної Школи з відспівання „Ви жертвою" і „Нумож, браття, до зброї".

Найчутливішою точкою програми був живий образ композиції о. пароха. Образ цей представляв теперішній гнет на рідних землях. Панна Марія Ангел зо шкільними дітьми так чутливо вдали цей образ, що в кожного присутнього мимоволі витиснулися сльози. Скована грубими ланцюхами „Україна" вислухала скарг терору своїх дітей, а вислухавши, візвала до боротьби, до рвання кайданів. З дзенькотом злетіли окови й „Україна", при звуках хору „Ще не вмерла Україна", стала свобідна—вільна.

Свято це, назагал, випало надсподівано гарно і добре.

Збірка грошей принесла $27.80, які зложили: Український Народний Дім $5; 192 відділ У. Н. С. $2; В. Насипаний $4; І. Верещук $2; по $1: о. Шнурер, М. Політило, К. Довганюк, О. Ангел, М. Бурчицький, М. Чорнобай, М. Михальський, М. Ендерсон і М. Микитюк; по 50 ц.: Марія Насипана, Г. Петрів, Максимів, Агафія Тречицька, Ева Верещук, Катерина Луцишин, М. Крачківський, К. Ліщинський, М. Ґось і Д. Бурчицький; по 25 ц.: Ева Мерена, М. Конікевич, п. Неборачок, Катерина Литвинець.

Гроші вислано через Обєднання з призначенням $10 на українських інвалідів і $17.80 на поміч Карпатській Україні.

Після свята прочитано резолюції протесту проти польського терору, які присутні одобрили. Протести вислано до урядів Злучених Держав, Англії, Франції, Німеччини й Італії та до представників останніх чотирьох держав у Вашингтоні.

Місцевий щоденник „Івнінг Телеграм" помістив зприводу протесту обширний допис.

Винахід.

— Знаєш, винайдено машину, яка бачить навіть крізь зачинені двері.

— О, з такою машиною я вже десять літ жонатий.

—o—

Вирвав.

— Ви що такі скривлені? Вертаєтесь від дентиста? Таж то нїщо страшне не є! Скільки вам вирвав?

— Сорок долярів...

Даром пробка зілля
МІЛЕРТОН LAXATIVE

Мілертон є приємний і легкий до зажиття.

Мілертон дає найкращі успіхи, коли його вживається тільки в конечности, а тоді заживається його або зараз перед нічним спочинком, або по встанню рано. **Мілертон не виробляє привички.**

ОДНА ВЕЛИКА КОРОБКА $1.00 вистане майже на цілий місяць.

Спеціяльна оферта читачам „Свободи":

[ ] $1.00 за одну коробку Мілертону

[ ] $1:50 за дві коробки Мілертону

[ ] $2.00 за три коробки Мілертону

Питайте за зіллям Мілертон у вашій сусідній аптиці, а як там його не мають, то пишіть до:

J. S. MILLER, Inc., Dept. U., P. O. Box 628, Newark, N. J.

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ!

З Паради манїфестаційної, котра відбулася в Ню Йорку дня 19. листопаду, маємо **ФОТОГРАФІЧНІ ЗНИМКИ,** а саме з троків, на котрих виділи постаті Україна Велика, Україна Карпатська з двома гуцулами по боках, Україна в кайданах в тюрмі а також студент в тюрмі з завязаними устами котрий представляє нашу школу під Польщею, а також з Віча в галі. Ті всі фотографічні знимки можете набути в **Фотографічній Студії Ситнікова, 134 Іст 7. Улиця, Ню Йорк, Н. Й.** Телефон: **Орчард 4-3493.** B. Sitnikoff.

СТІННІ КАЛЕНДАРІ

НА 1939 РІК.

Чудові Краєвиди, Патріотичні, Релігійні, Дівчата і Діти в ріжних позах. Свята зазначені червоно, пости зазначені рибою. Ціна одного Календаря з пересилкою 25 ц. 5 Календарів за $1.00. 12 Календарів $2.25. 25 Календарів $3.75. 50 Календарів $7.00. 100 за $12.50. Для бизнесменів друкуємо Календарі з їх фірмою за малою оплатою за друк. Різдвяні картки блискучі „Христос Рождаєся", або картки в формі книжочок з відповідними віршами, ціна за дозин 60 ц. 50 карток $1.75. 100 карток $3.00 з пересилкою. Замовлення посилайте на адресу:

UKRAINIAN BAZAAR
170 E. 4th ST. NEW YORK, N. Y.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12. Ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

МИХАЙЛО КАНЮК
УКРАЇНСЬКИЙ ПОХОРОННИК
2321 W. CHICAGO AVE.
CHICAGO, ILL.
Модерна каплиця. Добра обслуга.
ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ
Телефон: Armitage 4575
Тел. до дому: Seeley 0298.

МИРОН ЛИТВИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без ріжниці, як далеко поза Нюарком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуга щира і чесна. — Office:
383 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО
Новий Український Ундертейкер заряджує погребами по ціні так низькій, як $150. Обслуга найкраща.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as $150
Telephone: Orchard 4-8088.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Melrose 5-6577

ТАРЗАН СМІЛИВИЙ. (72)

Нерви зо сталі, також сильні мязи, знаменитий змисл рівноваги і також знаменита координація рухів і думки — це були прикмети, які Тарзан здобув своїм небезпечним життям у нетрах. З одного боку те життя наражувало його на вічні небезпеки, а з другого — заправляло його тіло, нерви й ум до поборювання тих небезпек. Багато разів інші були б відразу сконали, а Тарзан виходив цілo.

Здавалося, що й тепер приходить кінець на нього. Його одна рука безсило звисала і не лиш не помагала йому, але заваджала. Та брак одної руки все більше надолужував впрост неймовірною напругою інших частин тіла, передівсім другої руки. Вона немов розуміла трудноші Тарзана і видавала все, що тільки могла дати. Поволі Тарзан спинався по обличчі ідола вгору.

Цаль за цалем він зносився вгору, хоч обличчя ідола було гладке мов скло. На щасти Тарзана, дикуни далі лежали ниць і не дивилися на нього. Вони ще далі були під містичним страхом перед „демоном-Тарзаном". Тимчасом цей „демон" не рахував на свої магічні сили, але таки на зручність своїх рук і ніг. А дикуни лежали ниць і молились.

Тарзан уже був видряпався майже на вершок черепа ідола і сам знайшовся в згляднім безпеці. Коли ж бо один з дикунів зиркнув оком вгору і таки запримітив контури Тарзана. В одній хвилині він закричав з цілих сил: „Демон! Демон!". Інші дикуни позривалися. Думаючи, що демон хоче вбивати їх, вони почали викрикувати: „Вбиймо демона!",